

Hans em Jlöck

(E Määrsche nõ de Brüë Jrimm)

Hans høtt sebbe Johr bej senge Meeste jedeent. Dõ saate an em: »Meeste, meng Zik eß öm, jetz wollt isch jäë werrem heem nõ meng Motte. Jäft misch menge Luhn.«

Dä Meeste joëf als Antwoët: »Du häß misch tröi on iëlish jedeent. Wie dr Deenß wor, su soll och dr Luhn sen«, on joëf em ene Klomp Jold, dä eşu jruëß wor wie Hans senge Kopp.

Hans trock e Dööjelsche us de Teisch, weckelnde dä Klomp dõ ęren, nõem em sisch op de Schoë ¹ on maadene sisch op dr Wäęsch nõheem. Wie hä su am jonn wor on emme ee Been vür et ange satz, soęch-e ene Rigger ², dä fresch on met joo Senn ³ op si monkte ⁴ Päęd vrbej-jerek koem.

»Ach«, saat Hans dõ janz häll ⁵, »wat eß et Rigge ⁶ für-en schön Saach! Dõ setz me wie op ene Stohl, stüß sisch a keene Steen, spart de Schohn ⁷ on könnt vüraan on weëß net wie.«

Dä Rigger, dä dat jehuët høtt, bleff stonn on reef: »Jõõ, Hans, wat lööfste och ze Fooß?«

»Isch moß jõ wahl. Isch han dõ ene Klomp fü nõheem ze draare. Dä eß wahl us Jold, ävve isch kann dr Kopp dõbej net jrad halde on et dröck misch op de Schoë.«

»Weëßte wat?«, saat dõ dä Rigger, »lösse me dauch tuusche: isch jäff disch mi Päęd, on du jiß misch denge Klomp Jold.«

»Van Häzze jäë«, sprouch Hans, »ävve dann mööt Ühr Üsch dõmet aafschleefe!«

Dä Rigger klömmdene vam Päęd ęraf, joëf-em de Leng ⁸ en de Häng on saat: »Wänn et jetz janz flött jonn soll, moßte met de Zong schnalze on 'hopp hopp' roofe.«

Hans wor sielefruh ⁹, wie-e op dat Päęd soëß on eşu frank on frej am rigge wor. Op eemõql fool-em en, et soll nauch flöckere jonn, on foong aan met de Zong ze schnalze on 'hopp hopp' ze roofe. Dat Päęd satz sisch en ene stärke Trab, on ih dat Hans woß, wat lauß wor, høtt dat Päęd em afjewor-

¹ Schulter ² Reiter ³ gut gelaunt ⁴ munteren ⁵ laut ⁶ das Reiten ⁷ Schuhe ⁸ Leine
⁹ seelenfroh

pe, on hä loech em Strooßbejraaf.

Dat Päed wör düreschjenge, wänn ene Buur, dä jrad vrbej koem on en Koh vür sisch her am drieve wor, et net opjehalde hött.

Wie-e sisch werrem opjerpelt hött, saat-e zämelisch onjehalde a dä Buur: »Dat Rigge eß ene schläete Spaß, besongesch op su-ne Kläpper wie dä he, dä stüß on ene afwirp, dat me sisch dr Hals brääsche kann; isch sätz misch op däm nemmi drop. Janz angesch Ühr Koh dō, me kann janz jemääschlich hengeherjonn on hät dōbej jede Daach Melesch, Botte on Kieß. Wat jöf isch dröm, wänn isch su-n Koh hött!«

»Jaa, wänn Üsch su völl draan lik, dann well isch Üsch die Koh fü dat Päed entuusche.«

Hans wor met dusend Freud enverstange. Dä Buur ävve schwong sisch op dat Päed on fott wor-e.

Hans dreff seng Koh röihisch vür sisch her on övvedaat dä glöckliche Handel nauch ens.

»Wänn isch mä e Stöck Brut han, on dōraan wid et misch net fäele, kann isch, su off isch well, Botte on Kieß dōbej ässe. Hätz, wat wellste mi?«

Wie-e an en Wietschaff koem, hool-e aa on oëß us Freud alles, wat-e bej sisch hött, si Meddaach- on si Qvendässe, rack op on lott sisch für seng leiße paa Jrosche e halef Jlas Bier enschänke. Dann dreff-e seng Koh wiggere, emme op dat Dörp van seng Mamm aa. Je nöhdere dr Meddaach koem, wud et heebere on fläuh ¹. Hans joong düresch en Heed ², on dat wüd wahl nauch en Stond duere. Et wor-em äresch heeß, on hä hött ene onbändije Duersch.

»Isch kann misch jō hälepe«, daat Hans. »Jetzt well isch meng Koh mäleke on die Melesch drenke«. Hä bong se an ene Boom, on weil-e keene Ämmel ³ hött, stallt-e seng Läç-Mötsch ⁴ dronge. Ävve wie völl Möh hä sisch och joef, et koem keene Dröpp Melesch us et Üe ⁵ eruß.

On weil-e sisch onjescheck dōbej aastallt, joef em dat onjedoldije Dier schleeblich met e Hengebeen ene Trett a dr Köpp, dat-e ömfool on en janze Zik lang nemmi bej de Seng wor ⁶.

¹ schwül ² Heide ³ Eimer ⁴ Ledermütze ⁵ Euter ⁶ bei Sinnen

Zom Jlöck koem jrad ene Mätzjer vrbej, dä op en Schörreska e jong Färke lijje hött.

»Wat eß dann he lauß!« reef-e on holep Hans werrem op de Been. Hans verzallt em, wat passiert wor.

Dä Mätzjer hool-em seng Fläsch hen on saat: »Drenk ens on komm werrem bej de Deng. Die Koh jit wahl keen Melęsch mi, dat eß e alt Dier on duch ¹ hüükstens nauch füze Träcke ode füze Schlachte.«

»Wer hött dat ävve och jedaat!«, saat Hans on stresch sisch övve dr Kopp. »Et eß jö joot, wämme ęsu Dier schlachte kann. Wat dat fü Flehsch jit! Ävve isch maach misch net völl us Kohflehsch, dat eß misch net saftisch jenooch. Jö, wämme su e jong Färke hött! Dat schmaat angeşch, on ięsch die Wüęsch ²!

»Paß ens op, Hans,« saat dọ dä Mätzjer, »isch well disch ene Jefalle donn on disch dat Färke fü die Koh övveloşse.«

»Dat eß ävve nätt van Üsch!« saat Hans on joęf em die Koh, lott sisch dat Färkelsche van die Ka laußmaache on kreesch sisch dä Streck, met däm et aajebonge wor.

Hans trock wiggere on daat drövve nọ, wie alles sisch so schön erjoęf. Wänn jet scheef joong, wud et deräk werrem jootjemaat.

Dọnọq troof-e ene Jong, dä en schön wisse Jangs onge dr Ärm drooch. Se bejröößden sisch, on Hans foong aa, van si Jlöck ze verzälle, on wie-e emme su jönstisch jetusch hött. Dä Jong verzallt em, dat die Jangs für-e Kenkdoof-Ässe jedaat wör.

»Kri-se disch ens,« saat-e on pock ³ se bej de Flööne ⁴, »wie schoę die eß. Die eß ävve och aach Wääsche lang jenudelt wudde. Wer en dä Broędem ⁵ biß, dem lööf et Fätt a beede Siede vam Monk ęraf.«

»Jö,« saat Hans on pröövden se met een Hank, »die hät Jewięt.«

Ongedässe soęch sisch dä Jong nọ alle Siede öm on schöddelnde bedänklisch dr Kopp.

»Hüę-r- ens«, foong-e aan, »et könnt jö sen, dat met di Färke jet net stemmp. En dat Dörp, dүreşch dat isch jrad jekomme

¹ taugt ² Würste ³ packte ⁴ Flügeln ⁵ Braten

ben, eß em Schultheiß ¹ ee us dr Stall jeklaut wudde. Isch jlööf, du häß dat dō en de Hank. Die hant Lü usjescheck, on et wör schlemm öm disch bestallt, wänn se disch met dat Färke erwische. Et wennęste eß, dat se disch en e düüste Lauch stääsche.«

Dō kreesch dä jode Hans met de Angß ze donn.

»Stank misch bej!« saat-e dō. »Du kännß disch he ęrömm beiße us. Kri disch mi Färke on jäff misch deng Jangs.«

»Isch loß misch dō op jet en«, joęf dä als Antwoęt, »ävve isch well dauch net schold sen, dat du en et Onjlöck rännß.«

Hä kreech sich also dat Seel en de Hank on dreff dat Färke flöck op ene Siedewäęsch ² fōtt. Dä jode Hans ävve wor fruh, dat-e keen Angß mi ze han broot, on joong met die Jangs onge dr Ärm op heem aan.

»Wänn isch et misch övvelääsch«, saat-e aa sisch sälefs, »han isch ene jode Tuusch jemaat: dä jode Broędem, dann dat völl Fätt, dat jit Jängsfättbrut für-e Viędeljohr, on zeleiß schön, wisse Fäęre. Die loß isch misch en mi Kōppkōiße stoppe, on dōdrop well isch onjeweesch ³ enschlōęfe. Wat für-en Freud wid meng Motte han!«

Wie-e düreşch et leiße Dörp koęm, stoong dō ene Schięreschliefe ⁴ met seng Ka. Et Rad wor sisch am driene, on hä soong dōzo

»Isch schlief de Schię on drien jeschwend
on hang mi Mänktelsche nōm Wenk.«

Hans bleff stōnn on keek em zo. Schleeßlich sprooch-e em aa on saat: »Üsch jeet et joot, dänn Ühr seed löstisch he am schliefe.«

»Jō,« joęf dä Schięreschliefe als Antwoęt, »et Hankwerk hät ene joldere Boęm ⁵. Ene jode Schliefer eß ene Mann, dä emme, wänn-e en de Teisch jrief, och Jäld dōdren fenk. Ävve wō hadde die schön Jangs jekoof?«

»Die han isch misch net jejolde, die han isch für mi Färke enjetusch.«

»On dat Färke?« »Dat han isch für-en Koh kreeje.«

¹ Schultheiß, Dorfvorsteher ² Seitenweg ³ »ohne gewiegt zu werden«
(das ist der Versuch, den Grimm'schen Ausdruck ins Eischwiele Platt zu übertragen) ⁴ Scherenschleifer ⁵ goldenen Boden

»On die Koh?« »Die han isch für-e Pääd jekreeje.«

»On dat Pääd?« »Dofür han isch ene Klomp Jold, esu jruëß wie menge Kopp, jejövve.«

»On dat Jold?« »Jö, dat wor menge Luhn fü sebbe Johr Deenß bej menge Meeste.«

»Ühr haat Üsch emme ze hälpe jewoß«, sprooch dö dä Schliefer. »Wänn Ühr et jetz dözo bringe könnt, dat Ühr bejm Opstonn Jäld en de Teisch klempere hüet, dann haat Ühr Ühr Jlöck jemaat.«

»Wie soll isch dat dann aafange?« wollt Hans wesse.

»Ühr mößt Schliefer werde wie isch; dözo jehüet eejentlich nüüß wie ene Schliefssteen, dat ange fenk sisich at va sälefs. Dö han isch eene, dä eß wahl e beße beschädisch, dörom sollt ühr misch ävve och mä Ühr Jangs dö jävve. Wollt ühr dat?«

»Wie könn-d-e nauch fröere«, saat Hans dö, »isch werd jö dr jlöcklichste Mensch op de Wält. Wänn isch Jäld han, su öff isch en de Teisch jrief, wat bruch isch misch dann längere Sorësh ze maache?«, joef em die Jangs on noem sisich dä Schliefssteen.

»Dä!« sprooch dä Schliefer on hoff ene jewöhnliche schwöere Fäldsteen op, dä nävve-r-em op de Ääd loech. »He had-e nauch ene düschtije Steen döbej, op däm et sisich joot schlönn let. Dödrop könn-d-e ahl Nääl ¹ werrem jrad klöppe. Krit-em Üsch on doot em joot verwahre.«

Hans noem sisich dä Steen on jong met e fruh Häz wiggere; seng Oore wore va Freud am lüete.

»Isch moß en en Jlöckshuk ² jebore sen,« reef-e, »alles, wat isch misch wönsch, triff och en, wie bej e Sonndaachskenk.« Ävve weil-e at vam fröje Morje aa op Jank wor, fong-e aa mööd ze werde. Och hött-e Honge bes onge de Ärm, dänn hä hött dr janze Vürrööt en seng Freud övve die Koh, die hä sisich enjehandelt hött, op eemööl opjeässe. Hä konnt mä nauch met Möh wiggerejonn on moot jede Oorebleck stönn blieve. Döbej hött-e seng Laß met die Steen. Dö daat-e döraan, wie schön et dauch wör, wänn-e se jrad jetz net ze draare brööt ³. Wie en Schläck ⁴ koem-e an ene Pötz ⁵ je-

¹ Nägel ² Glückshaut ³ bräuchte ⁴ Schnecke ⁵ Brunnen

schlesche, wollt sisch dō usrouwe und ens rischtisch drenke. Dat die Steen ävve net beschädisch wutte, laat-e se ganz höęsch ¹ nävve sisch op dr Rank van dä Pötz. Drop satz-e sisch hen on wollt sisch böcke füze drenke, dō pass-e ävve für-ene Momänt net op, stouß ² se e beßje aan, on beede Steen plompsden ęraf. Wie Hans se met seng Oore ęraffalle soęch, sproong-e va Freud op, fool op de Knee on dankdene Jott met Trōne en de Oore, dat dä em nauch su völl Joots erwese hōtt on em op die Aat, on ohne dat-e sich jet vürzewärpe broot ³, van die schwoę Steen befrejt hōtt, die em mä nauch hengelisch ⁴ jewäß wore.

»Kee Mensch onge de Sonn eß jlöcklicher wie isch!« reef-e us. On met e lięt Häz on frej van all die Laß leef-e wiggere, bes-e doheem bej seng Motte wor.

¹ behutsam ² stieß ³ brauchte ⁴ hinderlich